

Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service
Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef

Giltig från: 2025-04-29

Giltig till: 2027-04-23

Rutin för kontroll av legionellaförekomst i tappvatten – Fastighetsägarens ansvar

Allmänt

Legionellabakterier kan orsaka lunginflammation ("legionärssjuka") som i vissa fall kan få ett allvarligt förlopp. Framför allt riskerar personer med nedsatt immunförsvar att insjukna. Bakterien finns normalt i vanligt vatten och förökar sig i vattentemperaturer mellan 20 °C och 45 °C. Vid temperaturer över 50 °C dör bakterien inom några timmar och vid över 60 °C dör den inom några minuter. Smittspridning sker genom inandning av kontaminerat vatten i aerosolform ("vattendimma") vilket kan uppstå i tappvattensystem, till exempel i duschar, handfat, bubbelpooler, kyltorn, och i vissa typer av befuktningsanläggningar.

Syfte

Denna övergripande rutin riktar sig till Västfastigheter drift och är framtagen för att förhindra tillväxt och smittspridning av legionella via tappvarmvattensystem.

Förändringar sedan föregående version

Denna rutin är ny, men bygger på en tidigare rutin som funnits i CANEA.

Ansvar

Västfastigheter drift.

Förebyggande åtgärder

Fastighetsägarens ansvar

- Att temperaturen för varmvatten överstiger 60 °C i varmvattenberedare och 50 °C vid tappställe efter 1 minuts spolning.
- Att temperaturen för kallvatten i normalfallet understiger 24 °C.
- Att onödiga tappställen som sällan eller aldrig används tas bort.
 - Västfastigheter drift kontrollerar onödiga tappställen i ej uthyrda lokaler.
 - I uthyrda lokaler ansvarar verksamheten för kontroll av onödiga tappställen och beställning av borttagning.
- Att nya tappställen inte installeras om inte verksamheten kan visa att det föreligger ett otvetydigt behov.
- Att outnyttjade avstick ej ska finnas jämför. [Säker Vatten AB](#)
- Att genomspolning görs med varmt respektive kallt vatten på avdelning/enhet som inte används på grund av ombyggnation.
- Att provtagningsprogram följs.

Provtagning

Lämpliga platser för provtagningar bestäms av respektive driftchef och vid behov i samråd med teknisk förvaltare och eventuellt vårdhygien. För varje enskilt sjukhus upprättas separat digitalt dokument av driftchef. I dokumentet ska provtagningsplatser framgå med byggnad/verksamhet, plan, rum och tappställe. Dessutom ska vattentemperatur, tid, datum och VGR-id samt resultatet av provtagningen föras in i samband med provtagning.

Omfattning

Provtagning ska utföras minst 1 gång per år och varmvattensystem i vårdbyggnader och innefatta:

- Vattenprov samt kontroll av VVC-temperatur vid värmeväxlare.

- Vattenprov samt kontroll av varmvattentemperatur på minst ett tappställe per byggnad/huskropp och varmvattensystem

Utförande

Beställ och invänta flaskor från laboratoriet. Om många prover ska tas så beställ i god tid och planera ihop med laboratoriet så att de har möjlighet att ta emot och analysera proverna.

- Spola 1–2 minuter eller tills jämn temperatur nåtts och mät temperaturen.
- Fyll och förslut flaskan med provvattnet, skölj den ej då flaskan är preparerad med kemikalier.
- Provtagningsställe, byggnad, plan, rum, typ av tappställe till exempel tvättställ samt temperatur, tid, datum och VGR-id antecknas på särskild remiss.
- Ta kopia av remissen och lämna till driftchef.
- Lämna provet och remissen till laboratoriet för analys.
- Om låg temperatur konstateras ska driftchef meddelas och åtgärder vidtas.
- För in resultat och eventuell kommentar i den digitala dokumentationen.

Dokumentation

Exempel på digital dokumentation

Byggnad/verksamhet	Plan	Rum	Tappställe	Temperatur(*C)	Tid	Datum	VGR-id	Resultat	Kommentar/ åtgärd

Gränsvärden och åtgärder

Vid värden över 100 cfu/1 Liter

- Vattentemperatur kontrolleras.
- Tekniska delar och funktion kontrolleras.
- Kranar och duschar på berörd avdelning genomspolas med kallt respektive varmt vatten, om möjligt med ytterligare förhöjd temperatur.
- Nytt utökad prov tas efter genomförda åtgärder.
- Kontakta Vårdhygien och aktuell verksamhet för möte inom två arbetsdagar

Vid värden över 1000 cfu/1 Liter

- Vattentemperatur kontrolleras.
- Tekniska delar och funktion kontrolleras.
- Kranar och duschar på berörd avdelning genomspolas med kallt respektive varmt vatten, om möjligt med ytterligare förhöjd temperatur.
- Nytt utökad prov tas efter genomförda åtgärder.
- Kontakta Vårdhygien och aktuell verksamhet för möte inom två arbetsdagar
- Vattentemperatur kontrolleras under en längre tid.

Följande information önskar Vårdhygien vid kontakt:

1. Varför är provet taget?

- Regelbunden kontroll.
- Uppföljande kontroll efter vidtagna åtgärder.
- Klagomål på vattentemperatur eller flöde.
- Kontroll efter ny- eller ombyggnation.
- Avstängd enhet som tas i bruk.
- Utredning av misstänkt sjukdomsfall.

2. Information relaterat till provsvar (samtliga prov tagna vid samma tillfälle redovisas)

- Datum och antal CFU/1 Liter
- Provlokal
- Hur många prover är tagna från det aktuella systemet, var?
- Hur många prover är positiva från det aktuella systemet?
- Avvikelser i kontroller i anslutning till provtagning?
- Resultat av tidigare provtagning? Datum?

Samarbete

Driftchefer kan med fördel bjuda in Vårdhygien till möte en gång per år för avstämning och erfarenhetsutbyten. På dessa möten kan exempelvis följande punkter behandlas:

- Förslag till lämpliga platser för provtagning.
- Hur och vilken information Vårdhygien behöver vid eventuellt stöd vid förhöjda värden.
- Hur kommunikationskedjorna ska se ut vid förhöjda värden.

Relaterade dokument

Vårdverksamhetens ansvar – länk

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service

Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16),
Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef,
Lars Ryderman, (larry7), Områdeschef, Ulf Andersson, (ulfan18),
Teknisk förvaltare, Sofia Myhrman, (sofmy1), Specialistläkare, ST,
Thomas Karlsson, (thoka15), Driftchef, Martin Jansmyr,
(marja165), Områdeschef, Susanne Roos, (susro4),
Hygiensjuksköterska, David Järdesjö, (davja12),
Verksamhetsutvecklare, Peter Svensson, (petsv10), Områdeschef,
Johan Hägg, (johha44), Områdeschef

Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef

Dokument-ID: SFSS12798-1768321571-37

Version: 2.0

Giltig från: 2025-04-29

Giltig till: 2027-04-23